

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگو با سیروس مقدم، کارگردان سریال پر مخاطب نوروز ۱۴۰۴:

«پایتخت» متکی به ذهن و شعور تنابنده است

«پایتخت» آن قدر که خدمت کرده، آسیب‌زایی نداشته است. تا این ارتباط برقرار شود و آن بدبینی دو طرفه به یک میزگرد و نشست مشترک تبدیل شود حداقل چهار ماه طول کشید تا زمینه برای همکاری مجدد فراهم شود. بالاخره یک روز این سه رأس مثلث شامل من، الهام غفوری تهیه‌کننده و محسن تنابنده، با سیمافیلم قرارداری گذاشتیم، حرف‌هایمان را زدیم و آنها نیز مشکلات خود را و خواسته تلویزیون را که «پایتخت» را می‌خواهد، بیان کردند. این را هم گفتند که هر چه در گذشته بوده به گذشته مربوط است و الان باید به سریالی فکر کنیم که خوب شروع کرده و خوب هم به پایان برد.

سیمافیلم شرطی گذاشت؟

به هر حال سفارش دهنده کار است و شروط خود را داشت، شروط خیلی مشخص و مبرهن بود. مثلاً باید جوانب و مسائلی را که در جامعه وجود دارد، در نظر بگیریم و در کل بر سر تفاهم‌های معمول که در کار وجود دارد، صحبت شد. تفاهم کامل ایجاد شد یعنی دست‌ما را کاملاً در انتخاب موضوع باز گذاشتند و تا پایان یک کلمه هم به عنوان خواسته یا سفارش ویژه که در فیلمنامه تزییق شود، به ما تحمیل نشد و ما در ارتباط تنگاتنگ با سیمافیلم بودیم.

در این فصل محسن تنابنده سمت دیگری مثل کارگردان هنری پیدا کرد. در کارگردانی چطور تعامل داشتید و سهم تنابنده از این بخش چقدر بود؟

من چند جای دیگر هم گفته‌ام و الان هم می‌گویم که «پایتخت» متکی به ذهن و شعور محسن تنابنده است. یعنی ابتدا جرقه زده می‌شود، ذهن او به یک ایده می‌رسد و این ایده پرورانه می‌شود. سپس او ابزاری نیاز دارد برای اینکه اینها به مرحله اجرا برسد و کار من از جایی شروع می‌شود که ذهن محسن را تبدیل کنم به تکنیکی که قرار است در صحنه اجرا شود. به جرات می‌توانم، بگویم که بین ذهنیت تنابنده به عنوان خالق و من به عنوان کسی که این مخلوق را شکل می‌دهم، تعارض یا ناهمخوانی وجود ندارد. در مورد همه این‌ها تفاهم کامل وجود دارد. / امهر

(ادامه دارد)

بعد از آن ۲ قسمت نهایی هم ساخته شد...

ولی هیچ ارتباطی به فصل ۶ نداشت. در فصل ۶ به‌تاز قرار بود به تیم دیگری بروم و در تیمی از اروپای شرقی بازی کند. اما در شرایط کرونا فرودگاه‌ها بسته شد و ما نتوانستیم قصه مد نظر خودمان را بسازیم. تولید این فصل از مجموعه، حتی در مرحله نگارش فیلمنامه، زمان زیادی طول کشید، دلیلش حساسیت شما و تیم بود یا موارد دیگر؟ ابتدا بگویم شما اولین فردی هستید که با او پس از چهار سال، درباره «پایتخت» گفت‌وگو می‌کنم و از این حیث این سخنان می‌تواند تازگی داشته باشد. پس از وقفه طولانی در تولید و تغییرات مدیریتی در سازمان، نهایتاً ارزیابی‌های کارشناسی نشان داد که «پایتخت» آنقدر که به جامعه و این کشور خدمت کرده، بدی نکرده است. به آن جفا شد و مستحق برخوردی که با آن شد، نبود؛ جفایی که خود من به این نتیجه رسیده بودم که بروم و نقاشی کنم و نمایشگاه برگزار کنم.

یعنی شما کاملاً دلسرد شده بودید از تولید «پایتخت»؟

بله آن زمان نه تلفنی جواب دادم و نه سخنی گفتم و صبر کردم تا زمانی که حق به‌حقدار برسد.

چه اتفاقی بیشتر از همه شما را ناراحت کرد؟ ضمن اینکه نقدهایی هم به فصل ششم سریال وارد بود اما شاید نامه‌ای که آقای علی عسگری رئیس سابق صداوسیما خطاب به معاون سیمافیل نوشت و از حواشی قسمت آخر با کلیدواژه‌هایی مثل «ستون پنجم دشمن» و ... یاد کرد، مورد عجیبی بود.

همان رویکرد باعث شد نگاه به «پایتخت» حساس‌تر شود. یک باره «پایتخت» بشود؛ «اسمشو نبر» و فصل ۶ را پخش نمی‌کردند، تا فصل ۵ روی آنتن می‌رفت و بعد به گونه‌ای برخورد می‌شد که انگار یک تیمی فصل ۶ را یواشکی روی آنتن برده است. ضوابط تلویزیون را می‌دانید که تا فریم آخر باید هماهنگ جلو ببرید. در آن شرایط، بسیاری از ما ترجیح دادیم به فعالیت‌های شخصی مان بازگردیم. طبیعی است که بعد از این دلسردی طولانی تا اتصال دوباره برقرار شود و مدیرانی بر سر کار بیایند که به درک و شناختی برسند که به اصطلاح «در یک مسجد را برای یک بدنماز نمی‌بندند» کمی طول کشید. مدیرانی که به این نتیجه رسیدند

عطیه موذن

گفت و گو

سیروس مقدم کارگردان هفت فصل «پایتخت» بعد از یک دوره چهار ساله که این سریال ساخته نشد با خبرگزاری مهر گفت‌وگویی داشته و درباره این چند سال و همچنین شروع به کار دوباره تیم «پایتخت» در دوره اخیر مدیران صداوسیما صحبت کرده است. شروع به کاری که به گفته خودش بعد از یک دوره دلسردی پیش آمده بود و حالا قرار بود با یک انسجام دوباره آنچه را که چهار سال مردم از آنها مطالبه می‌کردند، بسازند.

در ادامه قسمت اول این گفت‌وگو را می‌خوانید:

آقای مقدم فکر می‌کردید با همه دغدغه‌هایی که مردم امروز دارند از مشکلات معیشتی تا گرانی و دیگر مسائل روزمره ... باز هم «پایتخت» بتواند آنها را بخنداند؟ و به این میزان از مخاطب دست پیدا کند؟

در طول این چهار سال شاید ارتباط ما با مدیران فرهنگی قطع شده بود ولی هرگز ارتباط با مردم قطع نشده بود. اگر مسافرت می‌رفتیم در ایران و خارج از ایران، یا در تاکسی و ... همواره سوال مردم این بود که چرا «پایتخت» پخش نمی‌شود؟ نمی‌دانستند مشکلات چیست. آنها دلتنگی‌هایشان را می‌گفتند. اینکه عادت داشته‌اند با «پایتخت» سال خود را تحویل کنند. ما هم در جمع خود و تیم تولید که با هم در ارتباط بودیم این موضوع را مطرح کردیم که مردم این سریال را از ما طلب دارند و مطالبه می‌کنند. این احساس را درک می‌کردم که مخاطبان همچنان منتظر هستند اما باید اعتراف کنم که حتی خودم هم تصور نمی‌کردم این انتظار تا این حد شدید باشد. شاید دلیلش را بتوان در چند عامل جستجو کرد. اولاً دوری طولانی مدت از این مجموعه باعث نوعی دلتنگی در مخاطبان شد و دوم اینکه به نظرم بسیاری از شایعات و حواشی بی‌اساسی که حول «پایتخت ۶» شکل گرفت، به مرور زمان و جاهت عقلانی خود را از دست داد و فهمیدند غیر منطقی بوده است. اگر «پایتخت ۶» به خاطر کرونا تعطیل نمی‌شد و فینالی که تنابنده و نویسنده طراحی کرده بودند تا قسمت آخر ساخته می‌شد همه این حواشی فراموش می‌شد. همان طور که در مورد «پایتخت ۵» اتفاق افتاد. آنجا هم ابتدا بحث‌هایی درباره داستان پیش آمد و با ادامه قصه رفع شد.

